

Womhaj Bóh!

Czisko 31.
5. augusta

Četnik 4.
1894.

Serbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihicziščetni w Budyschinje a šu tam dostač sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

11. njedzela po šwj. Trojizy.

Lut. 6, 37: Wodajće, dha wam budže wodate.

Wone je krotke, ale wažne słowo našeho sbóžnika. Nichtó pač prajicž njemóže, so šo to napominanje Jesuškowe wot kšesćizjanow w našim časfu wošebje wobkedžbuje. Bjes nimi je wšchudžom wjele hidženja a njepscheczestwa, swady a rostorn. Tež czi kšesćizjenjo, kotřiz šo šjawnje k ewangeliju jako k prawidlu našeje wěry a žiwjenja pónajja, maja tola husto w šwojej wutrobje tajku hluboku a twjerdu njesjednocziwošč, so je to słowo teho knjesa po šdaczu po nimi dele běžalo kaž woda wot kamjenja. Ty, kiž ty to cziťaš, nješesč šnano tež hiščje hněw a hórke njepscheczestwo pscheczimo kšesćizjanskemu bratrej w šwojej wutrobje. Šdyž šo jeho mjeno pomjenuje, je tebi, kaž by tebe nichtó klóč, rana krawi a horzj hněw šo w tebi pali. Duž pokhil tola próstwe teho šbóžnika twoje wucho. Wodaj.

Wodaj a budž šjednocziwy Bože dla. Šdyž šebi na Boha myšliš, dyrbiš šebi tež na wultu hrěschu winu myšlicž, kotruž mašch pola njeho. Pschepytaj šwoju wutrobu. Ty namakašch w nej hrošne myšle a čěmne žadania. Šdyž ty juntrócž se šwojich šonow wotuczišch, šo šam šadla hordnych, njelubošnych, žadoščiznych a nječiznych wabjenjow w tebi nastrozíšch. Njedyrbišch jich dla wo wodacze prošecž? Pschepytaj šwoje šłowa. Škač někotre njewěrne, šle, hněwne, njeczizte, njenušne a njewužitne šłowo je bjes tymi, kotrež ty wšchědnje rěczišch. Čłowje-kojo dyrbja junu Bohu wotmolwenje dawacž wo kóždym njewužitnym šłowje, kotrež šu rěčeli. Njedyrbišch wo wo-

dacze prošecž? Wobhladuj šebi šwoje skutki. Wón je někotry čornj skutk pódla, kotřiz by najradšo wumafany mēč k knihow žiwjenja. Je někotry pscheczinjeny džen, někotra šhubjena hodžina, někotra šakhomžena pschibšluchnošč, wjele nješwěrnocze a njerodnocze pódla. Njedyrbišch ty wo wodacze prošecž? A hlaj, Bóh čze tebi wodacž. Šišchi kóždej špowjedži, pschi šwjeczenju šwjateje wjeczerje šteji wón pschěd tobu a praji: „Šdy bychu runje twoje hrěchi jako krej četwjene byle, budža wšchač jako šněh běle, a hdy bychu runje wone byle, jako šcharlat četwjene, budža wone jako wolma běle“. (Jes. 1, 18.) Wón čze to pišmo, kotrež je pscheczimo tebi, rostorchacž. Wón čze twoje šlicžbowanje pscheschmórnycž. Ššwobodny dyrbišch byč. Tebi dyrbi byč kaž ptacžkej, kotřiz je na rjanym mejškim dnju k klětki wulecžal, a kaž jatemu, kotremuž hnada jeho krala rjećajš a puta rošwjaja. Wodawaza hnada twojeho Boha dyrbi wolšchewjazj balsam na ranu twojeje wutrobj byč, šakłwčč, na kotřimž móžesč šo czišche a šměrom, k měrom a k radoščje hiščje w twojej šmjertnej hodžinje lehnyč. A tuta nješčóncžna hnada twojeho Boha njedyrbjača tebe šjednocziwego čziničž pscheczimo twojemu njepscheczilej? Ššes nju njedyrbjača twoja twjerda wutroba mjehka, twoja šymna wutroba čzopla bywacž? Bóh wšda šo prawow, kotrež ma pscheczimo tebi a ty čzyl twjerdže na twojim prawje wobštačž? Budž šjednocziwy Bože dla.

Wodaj pač tež twojeho bližšeho dla. Wobhladaj šebi juntrócž to šranjenje se štróšbej myšlu. Pošluchaj na radu twojich pscheczelow. Njepraja woni, šo rěcže

hódne njeje, sčtož je waju róšno pschijesło? Ssnano twój bratr ani njewjedzesche, so smejesch jemu to słowo abo tamny skutk tak sa slo. Ty mješesche jeho žort sa khtunoscz a jeho njerofom sa kšóscz. Ssnano bješche wón jenož grat w rukach druhich. Ssnano bješche ty sam pschicziina sapoczaneje swady. Njedyrbjało to wschitto tebe mileho a sjednocziwego pschecziwo twojemu bližšchemu czinicz? Ty prajisch, so mohło to twojemu njepscheczelej seštkodžecz, hdyž so sjednocziwy wopokasasch. Twoja pschewulka smernoscž mohła jeho w jeho khtoblosczzi a hordosczzi jenož hšesche pokšhlnicz. Duž chzesch i wujednanjom cžakacz, so by wón pschichodnje wobhladniwišchi byl. Sčto? Je to wopravdže werno? Je to najhłubšcha pschicziina twojeje njessjednocziwoscze? Albo so to prósdne słowa, i kotrymž chzesch so sam psched swojim šwedomnjom prawy czinicz? Bruhuj so psched woczomaj wschewedomneho Boha. A dale: wěsch ty, kač je nětko we wutrobje twojeho njepscheczela? Wěsch ty to žyle wěscze? Ssnano runje w jeho wutrobje njessjednocziwoscž i próstwu wo wodacze wojujetej. Wón by rad, sčtož je so stało, tebi wotprošyl, wopaczna hańba pač jeho hšesche wotdzeržuje. Njemohł ty jemu kusť napscheczziwo pschiciz? Njemohł jemu pósnače jeho winy kusť polóžicz? Njewidžisch na jeho bojasliwym hladanju, na jeho njewěstych słowach, so by ras i tobu mēr scžinil. Ach, jeno so by jemu kroczel napscheczziwo schoł, by lóđ roslamany byl. Teho dla, mój luby kšesecziziano, budž sjednocziwy twojeho bližšcheho dla.

Sčtočnje: sjednaj so sam šwoje dla. Sčto masch do wužitka, hdyž bratrej hrěch njewodasch? Ty masch krawny blač sam w šwojej wutrobje. Hdyž so jeho dótknjesch, hñew a boloscž wotuczitej. Njehasch, so by tón blač sažil? Žiwjenje na tej khtudej semi ma tač hižo nusy doscz, dyrbišch ju hšesche psches twoju hórkoscz a wadženje powjesciz? A sčto tebi po tym žiwjenju napscheczziwo stupi? Ssudnič, kotryž temu šmilnoscz poľasacz njebudže, kotryž je sam bjes šmilnoscz živy byl. Próstwy twojeho njepscheczela, kotrež kšhšecž nochžysche, kšhly, kiž wón na twoju twjerdu wutrobu plakasche, — wone budža w pošlednim šudu ščóžbnizy pscheczziwo tebi. S tej mēru, i kotrež by ty mērič, budže tebi sašo mēřjene. Woklecze pschiciz na teho, kotryž je pošlak. Wjeczjenje, kotrež so tebi tač šłóđke šdasche, budže tebi potom kač i zokorom pošpny jēđ.

Sjednaj so! Budže to napominanje wasche wutroby hnucz, wy lubi kšeseczizienjo? Budže jedyn i tyč, kiž to cžitaja, tež wopravdže šwojeho hñewa a hidženja so wostajicz? Sa jo njewēm; Bóh jo wē. Wón chžyl jo tež hñadnje dacž! Šamjen.

Myšle wo ženjenju.

Porucz temu Knjesej šwoje pucze!

So E. Schrenku.

Hdyž poš sta lēt wróczjo hladam, widžu ludži, kotrymž bješche šakasane so woženicz, doľelž jim móžno njebē šwójbu sežiwicz. To je nětko hinač; dženša je jara lohko so ženicz. Wěscze je tajka šwobodnoscz kroczel do přědka; na drugej stronje pač w tej šwobodnosczzi wulke spytowanje leži: ludžo so husto w lohkosmšhlnosczi ženja a pschiciz do wschelakeho hubjenšwa. Hdyž je werno, so so w našch dnjach wjele woženi, kotřiz psched poš sta lētami njebychu k temu dowolnoscz doľali, je tež to werno, so so dženša někotryžkuli njewoženi, kiž by to w přjedawšchim cžaku cžinil. Ssu wschelake pschicizny, so cžlowjek njewoženy wostanje a duž rēcžny najpředy „wo tyč, kiž njewoženi wostanu pscheczziwo Božej woli“.

Ludži, kotřiz i žyla njewoženi wostanu, wjazy w městach hacž na wšach nadenžesch. Sčtož chze na kraju kusť dželacz, ma tež jescz. Ludžo so jednorischo a tuńšcho žimi hacž w městach, wošebje sčtož hospodu nastupa. Teho dla tež na kraju powšchitkownje wjazy bohobojasnosczje a teho dla tež wjazy pózcziwoscze nadenžesch hacž w mēscze; wobstejnoscze so bóle po pschiciz. Duž tež šebi ludžo lóžšcho cžinja je ženjenjom; najwjazy so woženi. Ma wopač w městach wjele namakany, kiž so, kač praja, všes wobstejnoscze nusowani njewoženi wostacz, kotřiz pač po Božej woli njecžinja.

Woni so mlóđžny, wotročizy žadosczje a šwēneje rjanoscze, kiž pschi rjaney šakšubje nicjo njesalutuja. Woni so lēpje žimi, hacž ič wobstejnoscze to dowola. Kač chzedža so tajzy woženicz a šwójbu sežiwicz, hdyž jim samožita holza runje do pucza njepschiciz? To wulktne žiwjenje ič nusuje, so dyrbja njewoženi wostacz. Hdy bychu jednorischi, slutniwišchi, špokojnišchi byli a w mēře stali, bychu so derje woženicz móhli, kač jo drusy i tej šamej šakšubje cžinja. So tajzy njewoženi wostanu, njeje bóške poštanje, ale šamy hoły scžehwł hrěcha a njewery. Wjele tajkich ludži so hłubje a hłubje podnuri, doľelž jim mješy a žohnowanje Bohu špodobneho žiwjenja pobrachuja. Šich šwobodnoscz a njewjasanoscz je wotročizwo. Bjes žónštimi mjenje tajkich namakasch, kotrež jeno powšchitkowneho wjekeleho žiwjenja dla njewožene wostanu. Najwjazy holžow so radšcho woženi, wjele pač škladnosczje k temu nima. W tym, so dyrbja pscheczziwo šwojej woli njewožene wostacz, někotry strach leži; wone so njespošojne je šwojim žiwjenjom a wobaraja i tym Duchej Božemu na ič wutrobach dželacz. Je-li jim pódla hšesche cžezko, šebi wschēdny kšlěb šakšubicz, maja wjele wobczěžnosczje a to wjedže do wulkich strachotow. Tu je wažny nadawł kšeseczizianskich žonow se škutkowazej lubosczu šastupicz a so nad šamostežnymi šotrami šwonkownje a šnutškwonje w lubosczzi šmilicz.

Drusy šako šami se šwojej woli njewoženi wostanu, so bychu njesadžewani šwojim cželnym žadosczam žimi byčž móhli. Ma žonu a džeczi šwjasani byčž, je jim wobczěžne. Tucz i ludžo so rad, kiž na mēšczanskim žiwjenju žerje. Bohužel wulki džel tajkich do wyschich šchtantow kšuscha a teho dla je šacžišcz, kotryž cžinja, cžim šrudnišchi. Tu nastanu tamne njecžiste kniži, kotrež našch lud w našchim cžaku powodžuje a šajēdojczuje. Wēda tym wotročkam teho štaženja! Wēda tež temu mlóđženzej, kiž do towaršwa i tajkimi žadoscziznymi cžlowjekami stupi. Wón je šhubjeny, hdyž wocz i bórny njewoczini. A bēda tej hołzy, kotraž so do šyczow tajkich cžlowjekow poda. Wona je šhubjena. Cžim bóle licžba tutych „njewoženyh knjesow“ w městach pschibywa, cžim bóle pschibywa njerjad, kiž wschitto šanjerodži. Bohužel tež kurwy njepobrachuja, kiž so tym knjesam runaja, kiž i hrěcha šakšubje cžinja a šebi po cžestnym žiwjenju njžadaju. Šam chze so plakacz, hdyž šebi na wschitkich tutych pomyšlimy, kotřiz po cžele a duschi do štaženja džeja a tež druhich štaža. O so by duch pošuty wotuczil a našche šjawne šmyšlenje šako bóle kšeseczizianske byčo!

Scžehowaze pschicizny, so so ludžo njewoženia, dyrbja so tež šacžišnyč, hdyž tež tajke njecžiste nješbu. Njeshamana šebicžnoscz, wobožne waschnje, bojoscž, so dyrbjač so cžlowjek po druhich cžlowjekach ščóžicz; nahrabnoscz a podobne pschicizny husto k temu wjedu, so so wschelazy njewoženia. Někoti, njech so mužizy a žónšte, wschak tež šacžišcz cžinja, kač njebychu ničoho šbožowneho cžinicž móhli, so bychu po tajkim lēpje cžinili, so so woženili nješbu. Šrudne je, so so tač hubjenje woczēhneni. Hdyž je cžlowjek tajki, so jemu wscha luboscz pobrachuje i druhim cžlowjekom hromadže živy byčž móž, je jeho žiwjenje šmyšlene a i wjescza matej wón a sčtož je jeho woczahnył, winu. Doľelž je našche žiwjenje tu na semi pschihotowanje sa žiwjenje šwiateje lubosczje w njebjēbach, ja so tajki woczahnyčž njēmēm, so so k nitomu njehodžu a ničto ke mni. Pscheczziwo tajtemu woczēhnenju dyrbi so wot wscheho špoczatka wojowacz, so byschtej so šamowola a šebicžnoscz wutupiloj a na jeju mēšto šamošapřeczje, ponižnoscz a luboscz stupile. Hdyž so doľho cžata, husto napominanje wjele wjazy njepomha.

Wostanje-li cžlowjek nježeneny bjes Božej woli, sam šwojich hrěchow dla, je we wschēch padach w wulkim štrasche; jemu to pobrachuje, sčtož jeho šmyšlenje a jeho šnutškwonny cžlowjek trjebatej, so by wón to bywał, sčtož chze Bóh i njeho scžinicž. My šebi njemóžemy ženje njeshostani šami wušwolicž šwój pucz žiwjenja, a wēšta wēž je, so našche towaršwo i Bohom najlēpje

nje, hdyž dyrbimy so šami wobmješowacž a šapřecž, hdyž šmy a druhich žimi. Hdyž so tak škožišč, so jenož šam na šo myšlišč, šy žiwjenje šebicnošče žimy, a tajše žiwjenje je wopacžne pšched Bohom a cžlowjekami.

(Potracžowanje.)

Do přenjeje franzowšćeje revoluzije.

La Harpe, franzowski mudry přjedawšeho lětstotetka, běšče šobustaw akademije wědomnošcžow w Parisu, najpředny hanjer Boži, šobdžišcho pak wěrjazy ščesčijan. Wón běšče šapocžatk lěta 1788 na hoščinuu prošeny pola towaršcha, kotryž běšče wošebny, duchapošny muž. Towarštwu běšče wulke a se wščitkich šchtantow, wucženi, šudnižy, wošebne knjenje atd. Woni běchu derje pojedli. Šo franzowski lóhko šmyšlenny wučny šo roščřowachu, pšchi cžimž wščitko hódne a pobožne wučnyje wušmješowachu a šapřewachu. Šo hoščinje šylnu wino wješelošč hacž na džiwny šthodženš šwobodnošče šbže. Woni rěčachu wo nowy ch cžach a wuprajichu nadžiju, šo by šo šwět š wotštronjenjom wěry bórny prawje pšchetworik a na město wěry šamón rošom šupik. Najštaršchi se šhromadžišny wobžarowachu, šo najškerje cžach pošneho knjenje rošoma njedocžakaja.

Dališče wo tamnej hoščinje podamy po šlowach La Harpa šameho, kaž je wón tón podawš křótko do šwojeje šmjercže (wón wumrje 1803) napišak. Wón powjeda: Šenož jedyn š towarštwu šo hacž dotal na roščřowanju wobdželiš njeběšče. To běšče knjes Cazotte, luboščiwny, ale džiwny mužik, kiž běšče wjazore žortniwe špišy špišak. Šón na dobo praji: „Moji knježa, wy wěščje, šo šo kufš na wěšččenje wušteju; ja wam praju, wješelcže šo; wy budžecže wščitžy wulku revoluziju widžecž, kotruž šebi taš jara žadacže!“

Šemu šo wotmolwi: „Š temu profecžiškeho ducha trjeba njeje.“

„To je wěčno“, wotmolwi wón, „ale šnano š temu, ščtož mam wam hišcže prajicž. Wěščje wy šnano, ščto š tuteje revoluzije, — hdyž mjenužy rošom město wěry knježi — nastanje?“

„Ach dajcže šlyšecž“ praji Šoncortet jednorje, „šilosophje je šajimawe š profetu šo šeicž.“

„Wy, knjes Šoncorteto“, Cazotte dale powjedacže, „wy budžecže w jaštwje pod šemju ležazy šwojeho ducha horje dacž. Wy budžecže pšches jed wumrjecž, kotryž šebi šam wošmjecže, šo njebyšcže pšches šata wumrjek.“

Wščitžy šo wóšje šmējachu. Šedyn š hoščow praji: Šnjes Cazotte, ta bajka tajka rjana njeje kaž wučš „šalubowany cžert.“ (Šak rěšacže powědašcžko, wot Cazotte pišane.) Šotry cžert dha je wam wo jaštwje, jedže a šacže powjedaš a ščto ma to š knještwom rošoma cžinicž?“

„Šo runje je, ščtož wam praju“, napsčecžimi Cazotte, „w mjenje šwobodnošče a rošoma budže šo šacž, šo tajki kónž šmējecže. Šotom budže woprawdže rošom knježecž, pšchetož wón šmėje templ. Šaj, w tym cžachu w Šranzowškej žany ch druhich temprow njebudže šhiba temprow rošoma.“

„Ša šo boju“, Šamfort šo šmėjo praji, „šo wy potom žadny mēšnik tych temprow njebudžecže.“

Cazotte šnapsčecžimi: „Šeho šo nadžijam. Ale wy, knjes se Šamfort, kiž wy jedyn š nič budžecže a jo tež bycž šašlužicže, wy budžecže šebi šam šrwej pušcžicž a tola budžecže halle něšotre mēšazy po tym wumrjecž.“

Woni šo wohladowachu a šo šašo šmējachu. Cazotte dale powjedacže: „Wy, knjes hrabja š Šbžyr, wy šebi šam žiku pušcžicž njebudžecže, ale budžecže šebi ju w šhorošči š křóčž ša džen pušcžicž dacž a w nožy budžecže wumrjecž. Wy, knjes š Šicolas, budžecže na ššaffocže wumrjecž. Wy tež, knjes Šailly. Wy, knjes š Šalesherbes, teho runja.“

„Bohu budž džak“, šawoša knjes Šoucher, „šo šda, kaž by knjes Cazotte jenož š akademiju cžinicž mēš. Wón je runje žalošne šrwejššecže bješ jeje štawami nacžiniš; ja — Bohu budž džak —.“

Cazotte jeho rěčž pšchetorhny: „Wy? Wy budžecže teho runja na ššaffocže wumrjecž.“

Woni šebi cžišče do wucha powjedachu: „Šón je škudny. Wón je šhorny. Ale wščak, wy wěmy, šo wón do wščitkich šwojich žortow hušto džiwnu šlowa mēšcha.“

„Šaj“ praji Šamfort, „ale ja dyrbju wušnacž, tajše rěcže derje njecžinja. Ale hdy budže šo to wščitko šacž?“

Cazotte wotmolwi: „Ščěščž lēt šo njeminje, šo šo njeby přjedny wščitko, ščtož wam prajach, dopjelnišo.“

„Špodžiwnje!“

„Nětko běšče La Harpe, kiž šlowo wša: „Š wo mni ničžo njeprajicže?“

„Š wami“, wotmolwi Cazotte, „budže šo džiwn šacž, kotryž budže wščitkich do džiwanja šajicž; wy budžecže tešdom wěrjazy ššesčijan.“

Wščitžy šo šmējachu a Šamfort šawoša: „Nětko šym šmērowany; hdyž halle wumrjemy, hdyž budže La Harpe wěrjazy ššesčijan, potom šmy wščitžy nješmjertni.“

„Wy žony“, praji wójwodžina š Šrammont, „šmy šbožowne w tym, šo pšchi revoluziji ničžo njepšacžimy. Šak wščak niž, šo šo njebyšcžy do wěžy kufš mēščake; ale šepje tola je, šo naš ničto teho dla pšchimacž njebudže.“

Cazotte praji: „Wučš hřód, moje knjenje, wučš bohužel tón křóčž wobarnowacž njebudže, hdy byšcže šo tež do ničžeho nje-mēščake. Wam šo runje taš kaž mužam pōidže.“

„Š, ščto wy prajicže knjes Cazotte! Wy dže nam kónž šwěta přebužecže.“

„Šo ja njewēm. Ščtož pak wēm, je, šo wy, knjeni wójwodžina a wješle druhich knjenjom budža na šatowej šarje na ššaffot wješene, ružy na šhribjet šwjašanej.“

„Šo je pšches mēru!“ šawoša wójwodžina, „ja šo wěščje nadžijam, šo rjanu kucžu šmēju.“

„Njedžiwajcže, knjeni. Wošebnišče knjenje hacž wy budža na tej šarje wješene.“

„Wošebnišče?“

„Ščto? Šrynžekny?“

„Hišcže wošebnišče.“

Wulke šibanje džešče pšches šhromadžišnu. Cazotte běšče jim se šwojim žortowanjom pšchedalošo ščok. Wójwodžina, šo by mřóčžakši rošehnaša, šo šmėjo praji: „Wy budžecže widžecž, šo mi wón ani troščta špowjedneho Wóžza njewoštaji.“

„Ně, knjeni“, praji Cazotte, „woni wam žaneho dacž njebudža, ani wam ani něšomu druhemu. Pošledni wotprawjeny, kiž šmėje špowjedneho Wóžza.“ — Šó, ščto budže tón šbožowny, šotremuž budže šo ta dobrota špožcžicž? Šo budže franzowski šral.“

Nětk pak knjes doma poštaže a wščitžy drušy. Wón knješej Cazotte praji: „Mój luby knjes Cazotte, to žortowanje je došho doščž trašo. Wy mēry nješnajecže, šo wučš a žyše towarštwu do štracha šajicže.“

Cazotte ničžo njewotmolwi a čžyšče šmēróm wotēicž, jako wójwodžina šawoša: „Šó, mój knjes profeta, nam wščitkim šcže wěščžik, ale šebi šamemu hišcže niž!“

„Wy šnajecže, knjeni, šistoriju woblēhnjenja Šerušalema. Pšchi tym woblēhnjenju šhodžesče cžlowjek šydom dnjom ša šobu wokošo mēšta a wošasče bješ pššestacža: „Wěda Šerušalemej!“ Ššedmy džen wón wošasče: „Wěda Šerušalemej! Wěda tež mi!“

Š tym šamym wošomšnenju šamjen pššilecža a jeho šarasy.“ Š tymi šlowami Cazotte wotēidže.

Šak daloko powješčž La Harpa. Wščitko šo taš poda. Cazotte bu šam 2. šeptembra 1792 šajaty, pšches wulku šmužitoščž šwojeje džowki pak šašo wumoženy. Šedyn š jeho pššecželow, knjes Š., šemu šbože š tymi šlowami pššesješče: „Nětko šcže šwobodny.“

„Šo ja njewěrju“, praji Cazotte, „ša šti dny budža mi šlowu rubacž. Ša hižo žandarma widžu, kotryž mje pššed šudnika powjedže. Šnjes Š. mēšesče to ša škupoščž a wopušcžiči jeho pššewēdcženy, šo je jeho rošom w jaštwje cžerpiš. Šóšny po tym šhoni, šo je Cazotte prawo mēš. Cazotte bu škónžowany. Šeho pššecžel běšče hišcže w juliju 1806 žimy a je te podawki hušto powjedaš.

Šošlyknjenje.

Šlaj roša š njebj a w nožy panje
Š lacžne šona woššewi,
Šo rano woššewjena štanje
Ša šwětko, trawa w šahřodži.

Šak pušcžiči šo tež we cžiščinje
Šo šprožnoš cžlow'la Šnješa duch,
Ššesš nješo ma to pošlyknjenje,
Šo Šoha šhwali jeho duch!

Srosne wobliczo.

Na wójwodskim hrodze w Zahanje wobladašch na kóždym wofnje hrosne wobliczo do kamjenja dypane. Tajlich je s zyka 199. Lud wo tym powjeda: Jedyn kamjenjedypar bė skasany, 200 czertowych hrosnych bjeswoczow do kamjenja dypacz nad hrodowymi wofnami. Tak bė wón hjo 199 dokonjał, jene hrosnišche hacj druhe. Jako pak bė wón poſlenje dokonjał, na njeho tajte naſtroženje pſchińdže, so wón wot wofna do hłubokich hrodowych hrjebjow dele pany a ſebi nop roſraš. — Hacj je to wěrno abo niz, tuto powjedańczo njeje niczo druhe, hacj wopokaſmo ſnateho pſchiſłowa: „Hdyž czerta na ſczėnu moluješ, wón pſchińdže.“

Tola njetrjebamy do Zahana hicz, tež niz pſched ſwoje domowe durje ſtupicz, so bychmy wobladałi, tak ſo czert na ſczėnu moluje. Gladajmy do naſchich wutrobow. Tak dołho hacj je wona njewobroczena, ſo jeſne myſle hibaja po puczach loſchtow a žadosczow. Kurwar moluje ſebi njepózcziwe wobraš, nahrabnik k bohaſtwu nawabjaze a czėſczelakomny człowjek k ſhwalbje a mozy wabjaze wobraš na ſczėnu ſwojeje wutrobj. Hdyž my w naſchich dnjach wjazy dylji prjedy pſchecziwo njepózcziwoſczi, mordarſtwu, jebanju atd. wojowacz mamy, ſu tele ſte ſutki jenož ſjawne wopokaſmo, so ſu tuczi ludzo dołho prjedy ſe wſchj pilnoſcju czerta na ſczėnu molowali, t. j. hrėſchnym nawabjenjam w ſwojich wutrobach k woli byli a ſwoje dobre ſpodobanje na tym mėli.

Tež pſchi wobroczenym człowjeku wutroba hiſczje ſtym loſchtam ſo poda, a hdyž ſo wón njemodli a ſtražuje, móže tak hłuboko panyč k kral David, kotrehož pak wſchėdnje proſchj Duch Boži ſtražowazeho czini, tón czėtnje pſchi hrėſchnym nawabjenju hnydom pod Knjelowy kſchj. „Kotſiž Khrjſtuſkej pſchiſłuscheju, czi kſchjzujaja ſwoje czėko k loſchtami a žadosczemi“.

Za ſym namakał.

Za namakał ſym k nowoh'
Tob' Knjeſa najluſchjoh',
Schtož mje nėtk rudzicz mohło,
To duſcha ſapomń wſcho.

Za namakał ſym tudy
Teho, kiž mi wſcho da;
Nėtk njeſhm wjazy khudy,
Mam wėczne bohaſtwa.

Za namakał ſym nėtko
Tu ſbóžnoſcz najwſchſchu,
So wupraj'cz njem'žu wſchitko
We ſbóžnym wjeſelu.

Za namakał ſym k nowa
Tu hnadu Božu tam;
Nėtk duſcha je wſcha ſtrowa,
Duž ſwėtej Bož'mje dam.

Ta ſemſta czėc je ſaſchła,
Nėtk duſcha wuczėhnje;
D ſbóžna, hdyž je doſchła
Tam k Bozej domiſnje.

Moja biblija — twoja biblija.

Duchowny w Philadelphiji bu raſ k tam bydlazej jendželſkei ſwójbje ſawoſany. Žona teho domu bėſche khora a duchowny k njej khwataſche. Wona bėſche wėrjaza a wjeſeleſche ſo na ſwoje domoſhicze, ale jejny muž Boha ſaprėwaſche; wón bėſche horby, njewėrjazy człowjek. Tola wopytam duchowneho njewobarasche, wón pak ſam najmjeſcheho ſroſhmjenja ſa to njemėjeſche, ſchtož by duchowny k jeho žonu rėczak, czitał, ſo k njej modlił. — Nėtk pſchińdže jeina ſmjertna hodžinka, muž ſtejeſche pſchi ſmjertnym ložu ſwojeje žony. Wona ſwoje poſlenje mozy hromadze wſa, wuczahny ſpody hłowaka mału jendželſtu bibliju a dzeržėſche pſchėſ wjele trjebanja wopſchimanu a wot nėkotreje ſylſy macžanu bibliju ſwojemu muzej napschecziwo a praji jemu: „Wėſch ty, kaſta je to kniha?“

„Haj, to je twoja biblija“, wón wotmolwi.

Wona pak praji: „Haj, to je moja biblija, wona je mi wſchitko była, ta kniha je mje wobrocziła, mje poſbėhnyla, mje ſbóžnu ſczinila. Nėtko ja k temu du, kiž je mi ju dał; duž jeje wjazy njetrjebam. Podaj mi twojej ruzy!“ a k tymi ſłowami jemu tu bibliju do rukow połoži; ſkłóci jej twjerdze hromadze a praji po tym: „Wėſch ty, mój wutrobnje lubowany muž, ſchto ja czinjū?“

„Haj, moja luba, ty daſch mi twoju bibliju.“

„Nė, nė, mój droholubowany, ja tebi twoju bibliju dam; Bóh je mi to porucził, tebi, prjedy hacj wumru, to drohe wotkaſanje pſchepodacz; dzerž ju twjerdze, khowaj ju, czitaj we njej! Njeje wěrno, ty mi ſlubišch, so chzeſch to czinicž?“

„Haj, moja luba, ja to chzu!“

Či njeđeje bėchu ſo minyle. Žona dawno w rowje ležeſche. Duž ſaſtupi jedyn džen do duchownoweje ſtwy tamny horby muž, pſakajo kaž małe džėczo. „D mój pſcheczeło“, ſawoła wón, „mój pſcheczeło! Nėtko ſroſhmju, ſchto je moja mrėjaza mandželſta w myſlach mėla. Haj, to je moja biblija, kóžde ſłowo w njej je ſa mnje piſane. Wo dnjo a w nozy ja w njej czitam a ſo Bóhu džakuju, so je to moja biblija. A nėtk proſchu ja waſ, so byſchje mje do waſcheje woſbady pſchijał, do kotrejež je moja mandželſta ſkluſchala.“

„Haj, lubje rad“, wotmolwi duchowny.

Wjeſele bėſche pſched Božimi jandželemi nad tutym mužom, kiž bėſche nėtko pſchiſchoł niz k praſchenjom a dwėlowanjom, ale ſe ſwojeje bibliju, kotraž bėſche jemu nėtk tał wažna a droha, kaž by ju Bóh ſam k njebeſ pſkłał.

Bože ſłowo.

Bože ſłowo móſcht, kiž pſchjezo wofſchewi;
Bože ſłowo ſwėza, kiž wſcho roſſwėczji;
Bože ſłowo kij, kiž ſo njeſtama;
Bože ſłowo mjecz, kiž ſte poruba.

Krónu pſchepał.

Naſchi ſtari wótzjojo powjedachu radži ſczėhowazy podawł ſe žiwjenja Pėtra, hrabje k Burjoſ w Španiſtej:

Wón bėſche jedyn džen tajki ſpróžny, so ſwojim ludžom pſchifała, jako ſo lehny, so jeho na žadyn pad wołacz njeſmėdžachu, njech by pſchiſchoł, ſchtož by chyzł. Nėtk pak bėſche runje kral Alfons Arragoniſki bjeſ herbom wumrjel. Či wſchſchi k teho luda pſkłaču pſkłow k Pėtrej k Burjoſ, so bychu jemu kónu poſticzili. Či pſkli dónđzechu runje, hdyž wón ſpaſche. Dofelž czi ſkuzobnizy ſwojeho knjeſa budzicz njechachu, czi pſkli dale czehnjechu a kónu druhi doſta. Grabja Pėtr k Burjoſ bėſche Arragoniſku kónu pſchepał. —

Krunje iał jich wjele pod krywom a ſonami ſwėtneje czėſcje a ſwėtneje mozy njebeſku kónu pſchepi. — Wotucz, luba duſcha, pſchetož czi pſkli, kiž ju tebi poſticzujaja, ſo runje wo durje klapaja — wotucz, prjedy hacj je poſdže!

Wiſhelake k roſpomnanju.

Hdžej je twój dar, tam je tež twoje powoľanje. Hdžej je twój dar, tam je tež twój ſtrach.

* * *

Kaž pola zyrkela jedyn džel prjedy twjerdze ſteji, hdyž ſo druha noha wokoło wjerczi, tał dyrbi duſcha, na czožkuliz ſebi tež myſlimy, ſebi na Khrjſtuſka myſlicž a twjerdze k nim ſjednoczena bycz.

„Pomhaj Bóh“ je wot nėtkla niz jenož pola knjeſow duchownych, ale tež we wſchėch pſchėdawarńjach „Šerb. Nowin“ na wſach a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwórcž lėta płačzi wón 40 np., jenotliwe cziſła ſo po 4 np. pſchėdawaju.